Inhoudsopgave:

Verslag van activiteiten en de gesteunde groepen in 2025	**1**
1) Erasmus+ project “oud” Consolidating community building in "public living rooms"	2
2) Erasmus+ project “nieuw” Understanding the 9 dimensions of a public living	2
3) Slowakije: Netwerk van Moedercentra UMC	2
4) Bosnië: Netwerk van Moedercentra Mreža centara za majke BiH	3
5) *Kaffee mit Clara* (project in Bosnië en Slowakije)	4
5) Servië: LILA INITIATIVE - Lesbian community Belgrade	5

Verslag van activiteiten en de gesteunde groepen in 2025

In 2025 is -net als in 2024- het thema “gemeenschapsopbouw in openbare huiskamers” uitgewerkt. Dit in het kader van twee Erasmus+ projecten. Begin 2025 is het oude Erasmus+ project afgerond en aansluitend is het nieuwe opgestart. In deze projecten worden de 9 dimensies verkend waaruit een openbare huiskamer bestaat. Daarbij gaat het er om, hoe een groep het beheer van hun ruimte kan bespreken. Het gesprek voert van de concrete zaken naar de achterliggende waarden van de groep. (het gedoe gaat nooit over de koffiemachine zelf). Deze thematiek blijft centraal staan in het beleid van de komende jaren, omdat het zo direct samenhangt met onze doelstelling.

In het verlengde van dit project, is financiële en personele steun geboden aan twee netwerken van moedercentra. Het netwerk in Bosnië is nieuw en UMC in Slowakije kreeg al eerder steun van Nest!. Daarnaast is ook in 2025 weer een bijdrage gegeven aan een informele Servische groep.

Het instrument “Ik ben Clara” was de focus van de (ondersteunde) activiteiten in 2025

In totaal kon de stichting in 2025 € 44.651 aan haar doelstellingen uitgeven.

Dit kwam ten goede aan de volgende groepen en projecten:

1. Erasmus “oud” *Consolidating community building in public living rooms*
2. Erasmus “nieuw” *Understanding the 9 dimensions of a public living room*
3. Slowakije: Netwerk van Moedercentra UMC
4. Bosnië: Netwerk van Moedercentra (https://majke.ba/)
5. *Kaffee mit Clara* (project in Bosnië en Slowakije)
6. Servië: LILA INITIATIVE - Lesbian community Belgrade

1) Erasmus+ project “oud” Consolidating community building in "public living rooms"

Sinds september 2023 wordt gewerkt aan het Duitse evaluatie-instrument voor de openbare woonkamer “*Ich bin Clara*”. Hiervoor is onder projectnummer 2023-1-NL01-KA210-ADU-000153549 een *lump sum* subsidie ontvangen van het Erasmus+ programma voor volwasseneneducatie. Dit project werd in 2025 afgerond. Van de eindafrekening is € 6.000 overgemaakt aan MINE, om te gebruiken als cofinanciering voor een vervolg-project van *Kaffee mit Clara.* Dit *Clara Danube* project vind in 2026 en 2027 plaats in vijf landen.

- Een fotoverslag van dit project is te vinden in de bijlage

2) Erasmus+ project “nieuw” Understanding the 9 dimensions of a public living

In het vervolgproject gaat het vooral om oefenen met de methode en het verkennen wat nu wél en wat niet tot de methode behoort. Dit project loopt tot eind 2026 en wordt in 2027 administratief afgerond. In 2025 vond een openingsbijeenkomst plaats in Banská Bystrica en een inhoudelijke werk bijeenkomst in Wenen.

Het gaat bij dit project om partners in 6 landen. De eerste berichten zijn te vinden op deze EU website: https://epale.ec.europa.eu/en/erasmus/9-dimensions-public-living-room

3) Slowakije:Netwerk van Moedercentra UMC

De ondersteuning aan UMC bestond uit geld en inhoudelijke, praktische hulp bij het verkrijgen van subsidie uit Duitsland. Dat geld was vooral bestemd voor personeelskosten van parttime coördinatoren. Het Nest! geld (wat juist bedoeld is voor reiskosten en netwerkactiviteiten) werd onder andere ingezet voor reiskosten bij de nationale netwerkdag in oktober. Daarnaast is hulp geboden aan het Tsjechische netwerk bij het opstarten van het Erasmus project en het werk met Clara. Uit het Nest! geld zijn reis en verblijfskosten in Tsjechië betaald.

- Ook in de Nest! begroting voor 2026 en 2027 is een bijdrage voor dit netwerk opgeno men.

Únia materských centier
Odborárske námestie 3
811 07 Bratislava

• Van 10.10. tot 12.10.2025 vond in Hrabovo, de nationale netwerkdag plaats. Op die dag is onder andere gewerkt met het *Leadership Support Process.* Er werd gewerkt aan communicatie in de groep en het thema „hoe is het voor mij als mens en voor ons als centrum om deel te zijn van een (inter-) nationaal netwerk?

Naast een nationale bijeenkomst, organiseerden de Slovaken ook twee regionale en diverse lokale bijeenkomsten.
De conclusie van die gesprekken was dat het werk met Clara een blijvend effect had en de groepen nieuwe energie gaf. De kern van de verandering was dat de groepen zich met behulp van Clara bewogen van chaos naar een gestructureerde discussie. Dit versterkte de teams en nam een last van de schouders van de leiding.

4) Bosnië: Netwerk van Moedercentra Mreža centara za majke BiH

Eind 2025 heeft Mreža centara za majke BiH (via centrum Plamen) een eerste bijdrage van Nest! ontvangen en hulp bij het opstellen van nieuwe plannen. Het geld is gebruikt om het netwerk formeel te registreren en een opstart bijeenkomst te organiseren. In de Nest! begroting is opgenomen dat het netwerk ook in 2026 en in 2027 een bijdrage ontvangt, zodat een langjarig perspectief ontstaat.

Network of mother centers in B&H (www.majke.ba) was established on June 2025. Mother center “Plamen” initiated establishment of the Network and coordinate activities of the Network. At the moment 11 mother centers from B&H are members of the Network: Mother centre “Krivaja Iskra” Krivaja**,** Mother centre “Kovaci” Kovaci, Mother center “Ruka u ruci” Zavidovici, Mother center “Zejneb” Hajdarevici, Roma mother centre “Bolje sutra” Visoko, Roma mother centre “Nada” Kakanj, Mother centre “Gostovic” Gostovic, Mother centre “Majska ruza” Mecevici, Mother centre “Sabina Jamakovic” Olovo, Roma mother center “Izvor zivota” Vitez and “Plamen” Zavidovici. First activity of the Network was organization of the public event in order to promote the Network.
On 28th of November we organized first coordination meeting of the Network with the aim to define vision and mission of the Network, to form coordinating body of the network and to start to talk about Network policies. “Plamen” prepared proposals for vision and mission and after discussion we agreed on both of them.

Vision: *The network strives to create a society in which all women in B&H are empowered, protected and equal, with full access to the rights and resources necessary for the well-being of their families and communities.*

Mision*: The network of mother centers in B&H works to improve the position of women and mothers by providing support, education and resources, promoting equality, fighting against gender stereotypes and strengthening the capacity of communities to support women. The goal is to create a safe and supportive environment that contributes to positive changes in society, along with networking and cooperation with national and international organizations.*

One representative from each mother center was present on the meeting and we together choose the Board of the Network, body who consists of five members and will coordinate work of the Network. We started to talk about policies, but we want to include more women from mother centers, so we plan to organize meetings in all mother centers to ensure that principal of participation s respected.

5) *Kaffee mit Clara* (project in Bosnië en Slowakije)

Om het oefenen in lokale centra te organiseren, is voor MINE een fondsaanvraag bij de Baden Würtemmberg stichting geschreven onder de titel "*Kaffee mit Clara*". Nest! droeg ook de 25% cofinanciering bij. Dit was vooral voor lokale kosten, reizen en materialen.

Voor 2026 en 2027 is een vervolg aangevraagd ingediend, waar ook Tsjechië en Hongarije deel van uitmaken. Ook hiervoor draagt Nest! de cofinanciering bij.

5) Servië: LILA INITIATIVE - Lesbian community Belgrade

De informele groep LILA INICIJATIVA bestaat pas sinds 2022, maar de vier lesbische feministes die het hebben opgestart kennen elkaar al zo'n 20 jaar. Het doel is om sporadisch bijeenkomsten en uitstapjes te organiseren. De activiteiten zijn kleinschalig en informeel, maar in lijn met de omvang van het budget. Deze groep zal ook in 2026 weer een bijdrage vanuit het potje voor "diverse initiatieven" ontvangen.

SUPPORTNG LESBIANS IN SMALL PLACES AND DIFFICULT LIFE CONDITIONS

To NEST FOUNDTION

From LILA INICIJATIVA Belgrade
Lesbian Community

28 of December 2025
Belgrade

We wish to thank you for your support for our activities with lesbians from small places and as well those living in peripheries of Belgrade, Roma lesbians and lesbians with disabilities.
We have used your financial support for lesbians to come to two great event in Belgrade.

One was a celebration of 30 years of Labris: lesbian human rights organization.

Lesbian week lasted three full days with panels, discussions, tango workshop, lesbian quiz, lesbian parties two nights, poetry, exhibition of archives of 30 years, etc. There were participants from countries of ex Yugoslavia: Montenegro, Bosnia and Hercegovina, Croatia, Slovenia and Macedonia. There were also 15 participants from the Board of European Lesbian Community (ELC). Lesbians and queer women were present, a good mix of older and younger generations. We were very happy for the event.

The second event we used your money was for three lesbians to go to the concert of Bosnian singer Amira Medunjanin. This singer herself is not a lesbian, she is supportive to LGBT, and with her songs she spreads the culture of unity and sisterhood in difficult post-war nationalist times. There is one special song she from 10 years ago that talks about "... SISTER SONGS from all different mountains to come together". Symbolically – the unity of people of different mountains/countries. That song also became a favorite one of the student protest, and on the concert more than thousand people were singing it.
It was magnificent moment of hope.

Consolidating community building in public living rooms Activity 1

Activity Title 1) Start off work meeting Leading Organization, Nest!-NL

Realisation: 5 separate meetings were held: 1A Stuttgart 14-20 sept 2023, **1B** Zoom 18 sept 23, **1C** Bratislava 22/09/23, 1D Stuttgart 19-23 nov. 2023, 1E Teisendorf 11sept 2024 (topic meeting

Activity 1A) Stuttgart 14-20 sept 2023

Meeting between Dutch coordinator and the German partner MINE
in Mother Center MüZe Süd "Familienzentrum Stuttgart e.V.

(Activity 1B) Zoommeeting with all project partners on 18 sept 23 (no pictures)

Activity 1C) Bratislava 22 september 2023

Meeting between Dutch coordinator and different representatives of the Slovakian partner UMC (of this meeting there is only a picture of the festive meal, not of the meeting itself. We were not sure the project was approved at this stage and have not documented the meetings in September 2023 very well)

Activity 1D) Stuttgart 19-23 November 2023

< Hungarian representative Emese Dömösi proudly presents the evaluation model she developed for the project

There was also time for brainstorming and informal exchange

MINE board member Ingrid Bregenzer
taking care of the project administration = >

Preparing the method of the coaching tours

Slovak coordinators
Mária Mai Ondráčková
Katarína Jarinová and
Katarína Scott

Activity 1E) Teisendorf 11sept 2024 extra topic meeting Dimension Learning Space

Activity 2) Coaching tour **Slovakia**
Estimated start date, 09/11/2023 Estimated end date, 19/11/2023
Leading Organization, UMC-Sk Participating Organizations Nest!-NL, MINE-DE

únia materských centier

Activity 2) Coaching Slovakia: RC Prešporkovo, Heydukova 25, Bratislava 3. – 5. 12. 2023

Network coordinators from different parts of Slovakia took part in the coaching meeting

Participants: standing: from left to right Daniela Konecna, Soňa Holík, Ivana Suleniková, Marieke van Geldermalsen, Andrea Laux, Martina Cabanová, Lenka Černaková, Katarína Jarinová sitting: Andrea Dobošová.
(Zuzana Melušová had to leave early and is not in the picture)

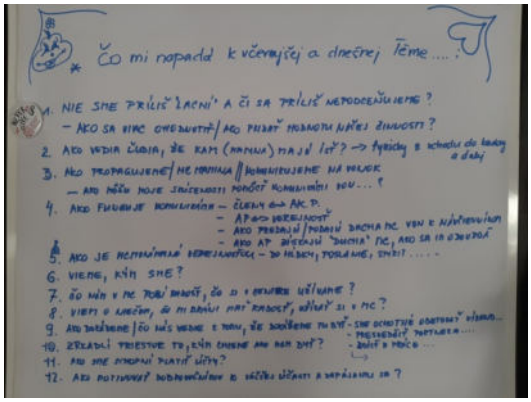

Activity 2) Coaching Slovakia: Banská Bystrica 18-20.1.2024

Materské centrum Mamina, Tatranská 10, Banská Bystrica

Consolidating community building in public living rooms

A Partnership between Síť pro rodinu (Czech Republic) MINE e.V. (Germany) Anyatermészet Egyesület (Hungary) stichting Nest! (Netherlands) and Únia materských centier (Slovakia) to study the 9 Dimensions of caring communities. Project 2023-1-NL01-KA210-ADU-000153549

Co-funded by the European Union

Activity 2) Coaching Slovakia: Martin 21.-22.1.2024

Synergia – Centrum , Moskovská ulica, Martin

< Presenting the project to the vice Major, local authorities and other important stakeholders of Martin

Coordinators of Synergia

Meetings with key leaders of Synergia

Synergia Centrum Martin has a large and very active Ukrainian refugee community. They took care of much of the catering during the coaching

Activity 3) Work meeting Žilina Slovakia 22.01 – 26.01.2024

Mother Center Nezábudka Vendelína Javorku 29, 010 01 Žilina

Discussing the icons that were developed

Activity 4) Work meeting Prague 27.05 – 31.05.2024

SÍŤ PRO RODINU

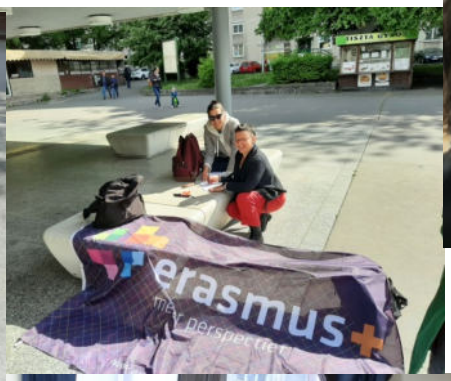
Activity 5) Coaching tour Hungary **Venue** 3 different locations

Activity 5) Coaching tour Hungary – Szeged 16.04 18.04.2024,

Two driving forces behind Anyatermészet Egyesület, Liza Baranyai and Emese Dömösi, doing some last minute improvisation on the station

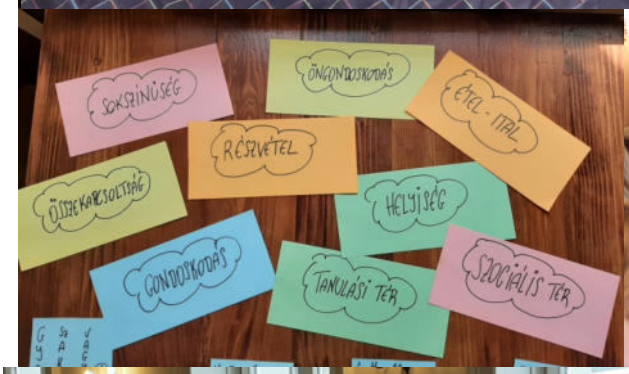
ANYATERMÉSZET EGYESÜLET

Activity 5) Coaching tour Hungary – Budapest 19.04 – 20.04.24,

Activity 5) Coaching tour Hungary – Hajdúszoboszló, 21.04 – 22.04.24

The group in Hajdúszoboszló is at the start of establishing their own mother center. They meet in the home/garden of their chair. (and her husband provides catering)

- The presence of the international team was used to arrange a meeting with the major to lobby for a space for the Mother center. This worked out well!
- HajráAnyu's successful advocacy for municipal space was a major milestone of the project.
- This achievement marked a new dimension of institutional support for grassroots initiatives in Hungary and it set an example for other local communities.
- The project results will continue to be shared as the HajráAnyu center becomes operational and serves as a role model for other mother-led initiatives.

Activity 6) Work meeting

Hajdúszoboszló Hungary

22.04 – 26.04.24

Leading Organization, MoNa-HU
Participating Organizations
all other partners

Because the Mother Center in Hajdúszoboszló is not operational yet, we held the sessions of the work meeting in the hotel

ANYATERMÉSZET EGYESÜLET

Perhaps the largest impact of the project was on the mothers group of Hajdúszoboszló. A few months after our meeting and coaching there , they got space for their own public living room!
(they managed to get the space that is explored in the image)

Activity 7) Coaching tour Germany (different dates in from September-November 2024)

Coaching sessions in Germany with the Ukrainian Mother Center

Workshop on Montessori method with the leaders of the Roma Mother Center in Bad Cannstatt

Activity 7) Coaching tour Germany & 9) Dissemination

Follow up of the coach the coaches with the Ukrainian women and proud result of the Dissemination: Participant Lyidmila Kiselova initiates a group in her home town Khmelnytskyi. She makes use of the 9 Dimensions in explaining what a mother center is and implements the knowledge gained in the project.

Ein Mütterzentrum für Chmelnyzkyj

Als ich erfahren habe, dass die Stadt Stuttgart die solidarische Partnerstadt meiner Heimat Chmelnyzkyj ist, spürte ich sofort: Das ist eine Chance. Eine Chance, Erfahrungen auszutauschen, Brücken zu bauen und etwas zu erschaffen, dass Müttern und Kindern in der Ukraine wirklich hilft. Dass mich dieser Weg schließlich zu Andrea Laux und dem Verein MINE – Mother Centers International Network for Empowerment – führen würde, war ein glücklicher Zufall, aber auch eine Bestätigung, dass meine Erkenntnis die richtige ist.

Es gibt Orte, die mehr sind als nur Gebäude mit Wänden und einem Dach. Orte, die Wärme ausstrahlen, die Menschen auffangen und ihnen Halt geben. In einer Zeit, in der der Krieg Straßen zerstört und Familien auseinanderreißt, ist die Sehnsucht nach solchen Zufluchtsorten größer denn je. Es geht nicht nur um Schutz, sondern darum, das Leben trotz aller Widrigkeiten lebenswert zu machen. Genau das ist die Idee hinter einem Mütterzentrum – einem Ort der Begegnung, der Unterstützung und der Hoffnung.

In Stuttgart habe ich das Mütter- und Familienzentrum Süd (MüZe) kennengelernt. Ich war beeindruckt von der Atmosphäre, von der Offenheit und Herzlichkeit, mit der hier Menschen empfangen werden – unabhängig von Herkunft oder sozialem Status. Mütter und Kinder verbringen gemeinsam Zeit, Frauen finden einen Raum, um ihre Fähigkeiten zu entfalten, Ideen zu entwickeln und sich gegenseitig zu stärken. Ich habe gesehen, wie viel ein solcher Ort bewirken kann. Und mir wurde klar: Genau das brauchen wir auch in der Ukraine.

Text: Liudmyla Kyselova

Der Krieg hat unser Leben grundlegend verändert. Jeder Tag beginnt mit der Unsicherheit, was als Nächstes passieren wird. Vieles, was früher selbstverständlich war, ist nun unerreichbar geworden. Die Menschen kämpfen ums Überleben, während seelische und soziale Bedürfnisse oft in den Hintergrund rücken. Besonders Mütter stehen unter enormem Druck. Sie müssen stark sein – für ihre Kinder, für ihre Familien – und haben kaum Gelegenheit, selbst Kraft zu schöpfen. Doch gerade in Zeiten der Krise sind Orte der Gemeinschaft unverzichtbar. Denn erst wenn eine Frau innerlich gestärkt ist, kann sie diese Kraft an ihre Familie weitergeben.

Schon vor dem Krieg hatten wir die Idee, einen Frauenclub zu gründen – einen Ort, an dem sich Frauen treffen, austauschen und weiterentwickeln können. Doch damals scheiterten wir an den hohen Mietkosten. Heute ist die Notwendigkeit solcher Räume größer denn je. Mütter brauchen sichere Orte, an denen sie mit ihren Kindern zusammenkommen können. Wo Kinder spielen, lernen und einfach Kind sein dürfen. Wo Frauen sich gegenseitig unterstützen und neue Perspektiven entwickeln.

In Stuttgart habe ich nicht nur gesehen, dass ein solches Zentrum möglich ist – ich habe gelernt, wie es funktioniert. Andrea Laux und ihr Netzwerk haben etwas geschaffen, das weit über einen Treffpunkt hinausgeht. Sie haben Orte der Hoffnung aufgebaut. Diese Idee müssen wir in die Ukraine implementieren und für uns weiterentwickeln.

Denn Mütterzentren sind mehr als nur gute Orte für Frauen und Familien. Sie sind ein Fundament für eine starke Gesellschaft. Sie geben Müttern Kraft, Kindern Geborgenheit und ganze Gemeinschaften Stabilität. Wir können von erfolgreichen Projekten in Europa lernen, Netzwerke knüpfen und das Leben für unsere Kinder – jetzt und in Zukunft – positiv gestalten. Es ist Zeit, diesen Schritt zu gehen. Fortsetzung folgt garantiert

Материнський центр

Коли я дізналася, що Штутгарт є містом-партнером мого рідного міста Хмельницького, я одразу відчула: це можливість. Можливість обмінюватися досвідом, навести мости та створити щось, що дійсно допоможе матерям і дітям в Україні. Той факт, що цей шлях зрештою привів мене до Андреа Лаукс та її асоціації MINE (Міжнародна мережа материнських центрів для розширення можливостей) був щасливим збігом обставин, але також підтвердженням того, що моє розуміння було правильним.

Є місця, які є не просто будівлями зі стінами та дахом. Є місця, які випромінюють тепло, які приймають людей і підтримують їх. У той час, коли війна руйнує міста та роз'єднує сім'ї, прагнення до таких місць-притулку більше, ніж будь-коли. І тут мова йдеться не лише про захист, а й про те, щоб життя було вартим, незважаючи на які труднощі. Саме таке є ідея центру матерів – місця зустрічі, підтримки та надії.

У Штутгарті я познайомилася з материнським центром (MüZe Süd Familienzentrum Stuttgart e.V.). Мене вразила атмосфера, відкритість і теплота, з якою тут зустрічають людей, незалежно від їхнього походження чи соціального статусу. Матері та діти проводять час разом, жінки знаходять можливість розвивати свої навички, обмінюватися думками та підтримувати одна одну. Я бачила, як багато може зробити таке місце. І тоді стало зрозуміло: це саме те, що нам потрібно в Україні.

Activity 8) End meeting in Stuttgart, DE 18-22 November 2024

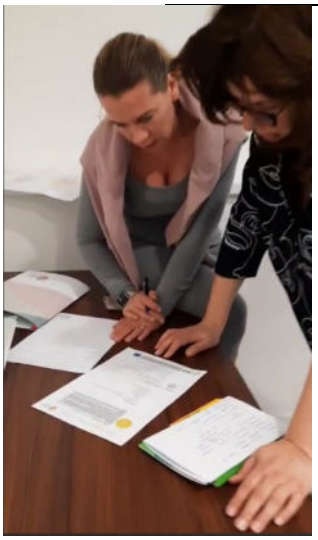

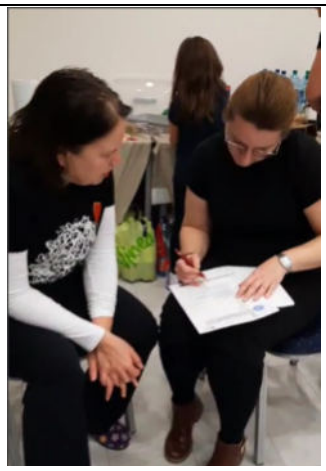
(unfortunately we forgot to take the flag along during the meetings in Teisendorf and Stuttgart)

Activity 9) Dissemination

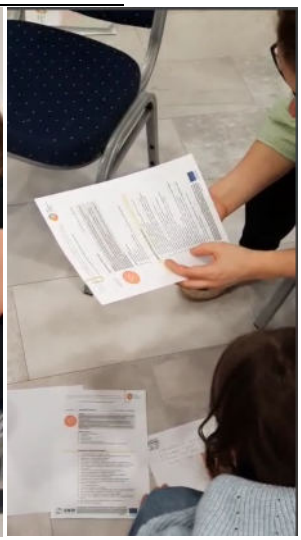
Workshop of the Network meeting of the Slovak Union of Mother Centers dedicated to the project

únia materských centier